

Prinsj€sdag nieuwsbrief 2020

VNO-NCW en MKB-Nederland

Prinsjesdagnieuwsbrief

VNO-NCW en MKB-Nederland

Deze Prinsjesdagnieuwsbrief bevat een eerste overzicht voor ondernemers van de plannen voor het komende jaar, lopende zaken en het economisch beeld zoals deze vandaag, op Prinsjesdag 2020, door het kabinet bekend zijn gemaakt.

Kijk voor de persberichten over de Miljoenennota 2021 en meer informatie van VNO-NCW en MKB-Nederland over Prinsjesdag op:

<https://www.vno-ncw.nl/standpunten/prinsjesdag>

<https://www.mkb.nl/standpunten/prinsjesdag>

De Miljoenennota, de Rijksbegroting, het Belastingplan en alle bijbehorende stukken zijn beschikbaar op de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag>

Inhoudsopgave

Prinsjesdagnieuwsbrief VNO-NCW en MKB-Nederland.....	3
Inhoudsopgave	3
Economisch beeld	5
Derde Steunpakket	8
Fiscaliteit.....	12
Internationaal.....	17
Innovatie	20
Arbeidsmarkt, onderwijs en zorg.....	22
Marktwerking en regelgeving	32
Klimaat, energie, infrastructuur en ruimtelijke ordening.....	34
Digitalisering en veiligheid	38
Colofon.....	40

Economisch beeld

Mede dankzij steunpakket herstelt de economie volgend jaar...

Het Coronavirus veroorzaakt een enorme wereldwijde gezondheids- en economische crisis. Nu een deel van de contactbeperkingen is opgeheven, is de economie deels teruggeveerd. Nederland doet het zelfs iets minder slecht dan veel andere landen.

Ondanks dat Nederland het relatief goed doet in vergelijking met het buitenland, is de schade fors en moet deze zich nog grotendeels manifesteren: om hun continuïteit te waarborgen, zijn veel bedrijven alsnog aan het saneren en reorganiseren. De verwachting is dat komende tijd het aantal faillissementen toe zal nemen en dat de werkloosheid verder oploopt. Dat betekent ook schade aan menselijk en immaterieel kapitaal.

De verwachting van het [Centraal Planbureau](#) (CPB) is dat de Nederlandse economie over heel 2020 gemiddeld uitkomt op een ongekende krimp van 5%. In feite zitten alle relevante onderdelen van de economie, op de overheid na, in de min. De wereldwijde recessie zorgt voor een sterke afname van de export (-5%), de consumptie gaat door lockdowns en verminderd vertrouwen onderuit (-6%) en de investeringen dalen zelfs met maar liefst 8%.

TABEL 1 KERNGEGEVENS NEDERLANDSE ECONOMIE (BRON: CPB, 2020)

	2019	2020	2021
BBP	1,7	-5,0	3,5
Consumptie	1,5	-5,8	4,4
Overheid	1,6	3,9	1,9
Investeringen	3,6	-8,2	6,9
Export	2,7	-5,2	4,7
Import	3,2	-3,6	5,8
Werkloosheid	3,4	4,3	5,9

Volgend jaar zou de economie iets kunnen herstellen met een groei van ruim 3%. De werkloosheid loopt dan op naar 6% in 2021. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2019.

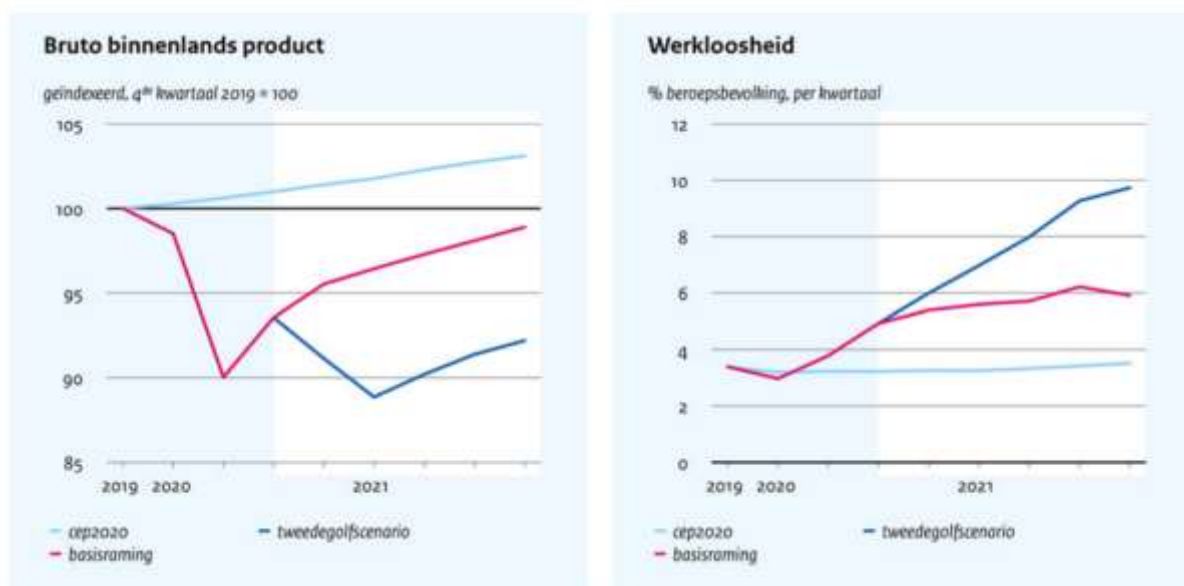
Deze cijfers lijken gunstiger dan onlangs werd verwacht. Dat komt vooral door het recente derde steunpakket dat het kabinet met sociale partners heeft gemaakt. Dat steunpakket helpt werkenden (en de bedrijven waarin zij werken) door deze moeilijke tijden heen en

stimuleert investeringen. Door fors in te zetten op investeringen verminderen én verkorten we de recessie. Samen met het Nationaal Groeifonds kunnen we ons verdienvermogen ook op de lange termijn vergroten. Het vergroten van het verdienvermogen dient daarbij als middel voor een betere samenleving.

...mits er geen grote nieuwe Corona-uitbraken optreden

Deze verwachting gaat ervan uit dat er geen grootschalige nieuwe uitbraken van het virus optreden. Indien er opnieuw grootschalige contactbeperkingen van kracht worden, zou de Nederlandse economie logischerwijs ook volgend jaar verder krimpen. Dan loopt de werkloosheid op richting de 10%. Er is ook een reële mogelijkheid op een 'hard Brexit' per 1 januari. Deze zal dan een zware impact hebben op de Nederlandse economie. Omgekeerd kan, als er geen grote ongelukken ontstaan, de economie ook sneller herstellen dan het CPB verwacht. Echter, zelf wanneer er effectief werkende vaccins gereed zijn én wereldwijd grootschalig beschikbaar komen, zullen we nog lange tijd met het virus leven. Dat blijft dus een onzekere tijd en dat zal ook in de Nederlandse economie en samenleving lang merkbaar blijven.

FIGUUR 1 NEDERLANDSE ECONOMIE EN WERKLOOSHEID IN TWEE SCENARIO'S

Gevolgen voor de Nederlandse arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt kende door het virus een turbulent verloop. De grootste klap moet grotendeels nog komen. Dankzij de steunpakketten, en dan in het bijzonder de NOW-regelingen, is het effect op de werkgelegenheid gedempt. Veel bedrijven konden door het steunbeleid voorlopig mensen in dienst houden voor wie ze nog perspectief zagen. We zien nu veel bedrijven alsnog reorganiseren, hetgeen betekent dat de komende kwartalen de werkloosheid verder oploopt. De zwaarste klappen zijn nu terechtgekomen bij veel (MKB-)ondernemers en sommige zzp'ers en flexwerkers.

Omdat veel cao's vóór de coronaperiode zijn vastgelegd, stijgen – ondanks de enorme economische krimp van 5% - de cao-lonen dit jaar sterk door. Het CPB gaat ervan uit dat de cao-lonen dit jaar met 2,5% stijgen en pas volgend jaar teruglopen naar gemiddeld 1,4%. Wij zouden graag zien dat de lonen zich [makkelijker aanpassen](#) aan de economische situatie, ook omdat dat minder sociale ongelijkheid met zich mee kan brengen.

VNO-NCW en MKB-Nederland verwelkomen het derde steunpakket van het kabinet, omdat dat werkenden door deze moeilijke tijden heen helpt en bijdraagt aan 'investerend de crisis uit'. We hebben - namens het hele bedrijfsleven en de mensen die daar werken - grote waardering voor de uitvoeringsinstanties (zoals UWV en gemeenten) die met groot gevoel voor urgentie dat mogelijk maken.

De belangrijkste boodschap is dat we in Nederland de komende maanden alles op alles zetten om het virus in te dammen, met alles wat daarvoor nodig is. Naarmate we daar beter in slagen, valt de gezondheidsschade lager uit (met minder stress in de zorg) én zal verdere economische schade kleiner zijn. Dat is dus de primaire opgave van het kabinet, waar ook het bedrijfsleven een belangrijke bijdrage aan levert (met o.a. de 1,5 meter op de werkvloer en alle andere gedragsmaatregelen om besmetting met het virus te voorkomen). Samen kunnen we onze meest kwetsbare mensen beschermen in de samenleving en nieuwe economische schade in omvang beperken. Zo voorkomen we ook verdere sociale ongelijkheid en eenzaamheid in onze samenleving.

Derde Steunpakket

NOW

De looncompensatieregeling NOW wordt verlengd tot 1 juli 2021. Voor de periode van 1 oktober tot 1 januari blijft de toegangsdrempel staan op minimaal 20 procent omzetverlies, daarna wordt dit verhoogd naar 30 procent.

Bij volledig omzetverlies wordt vanaf 1 oktober 80 procent van de loonkosten vergoed, vanaf 1 januari daalt dit naar 70 procent en vanaf 1 april naar 60 procent. De 10 procent daling vanaf 1 oktober (de vergoeding is nu nog 90 procent) gaat naar een pot voor scholing en van-werk-naar-werk-trajecten voor werknemers. Het maximaal te vergoeden loon per werknemer blijft tot 1 april maximaal tweemaal het dagloon, wat neerkomt op 9.538 euro per maand. Na 1 april gaat dit naar maximaal één keer het dagloon.

De strafkorting in de NOW bij ontslag van twintig of meer werknemers verdwijnt. Bij daling van de loonsom, bijvoorbeeld door natuurlijk verloop in het personeelsbestand, door ontslag of door een vrijwillig loonoffer van werknemers, worden voorschotten niet gekort als de loonsom met maximaal 10 procent lager uitkomt, waardoor de subsidie in dat geval iets hoger uitvalt. Het vrijstellingspercentage voor de loonsom loopt op naar 15 procent vanaf 1 januari tot 20 procent vanaf 1 april.

Voor de verlenging wordt in totaal 5,4 miljard euro uitgetrokken, 2,2 miljard in 2020 en 3,2 miljard in 2021.

TVL

De Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL), de regeling die sinds 1 juni in de plaats is gekomen voor de TOGS, is bestemd voor mkb-bedrijven die meer dan 30 procent van hun omzet hebben verloren door de coronacrisis. Deze bedrijven kunnen compensatie krijgen voor een deel van de vaste lasten, zoals huur, onderhoud, verzekeringen en leasecontracten. Deze tegemoetkoming wordt met negen maanden verlengd en gaat per 1 oktober omhoog van maximaal 50.000 euro per drie maanden naar maximaal 90.000 euro per drie maanden.

Vanaf 1 januari worden de voorwaarden voor de TVL aangescherpt door de omzetsdervingsgrens te verhogen naar 40 procent. Vanaf 1 april tot en met 30 juni wordt de grens op 45 procent gesteld. De overige voorwaarden voor de TVL blijven ongewijzigd: zo blijft het percentage van de vaste kosten dat de TVL vergoedt 50 procent.

TOZO

De Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO) wordt verlengd tot 1 juli 2021. Voor deze regeling gold al een partnerinkomenstoets. Huishoudens met een

inkomen boven het sociaal minimum konden daardoor al geen aanspraak meer maken op een tegemoetkoming in het levensonderhoud.

Vanaf 1 oktober wordt daar ook een beperkte vermogenstoets in de vorm van een toets op beschikbare geldmiddelen aan toegevoegd. Deze toets wordt zodanig vormgegeven dat zelfstandigen niet worden gedwongen onderdelen van hun bedrijf of zelfstandig beroep te liquideren.

De toets houdt in dat ondernemers met meer dan 46.520 euro aan direct beschikbare geldmiddelen (zoals contant geld, bank- en spaarsaldo en aandelen, obligaties en opties e.d.) niet in aanmerking komen voor de Tozo 3.0. Ander vermogen, waaronder dat uit de eigen woning, afgeschermd pensioen, bedrijfspand, machines, zakelijke apparatuur en voorraden, wordt buiten beschouwing gelaten.

Vanaf 1 januari 2021 start een volgende fase binnen de Tozo, waarbij zelfstandig ondernemers worden ondersteund om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst, hetzij als zelfstandig ondernemer, hetzij als werknemer in loondienst. Gemeenten zullen samen met zelfstandig ondernemers inventariseren of en welke ondersteuning nodig is. Dit kan bijvoorbeeld gaan om coaching, advies, bij- of omscholing en heroriëntatie.

(Om)scholing

Het kabinet ondersteunt begeleiding bij heroriëntatie op de arbeidsmarkt en maatregelen gericht op de financiering van bij- en omscholing. In totaal is ongeveer 230 miljoen euro beschikbaar. Het kabinet maakt onder andere middelen vrij voor ontwikkeladviezen, een versterking van basisvaardigheden en leercultuur op de werkvloer (mkb en ook grote bedrijven in de landbouw, de recreatie en de horeca), online scholing, praktijkleren in het mbo via certificaten of een praktijkverklaring, scholingsbudget in de WW en intersectorale omscholing. Deze maatregelen worden nu verder uitgewerkt.

Iedereen die zijn werk als gevolg van de crisis dreigt te verliezen of al verloren heeft of de transitie naar ander kansrijk werk wil maken kan gebruikmaken van de mogelijkheden. Naast werknemers en bedrijven kunnen ook flexwerkers en zelfstandig ondernemers of zzp'ers die minder of geen opdrachten meer krijgen, gebruik maken van deze tijdelijke scholingsmaatregelen.

Uitstel belasting

Alle ondernemingen die bijzonder uitstel van belasting hebben genoten of nog genieten, starten per 1 januari 2021 met een betalingsregeling voor de ontstane belastingschuld van 24 maanden. Dit betekent dus dat zij het terugbetalen van hun belastingschuld uit kunnen smeren over een periode van twee jaar.

Alle ondernemingen die na het initieel genoten bijzonder uitstel van 3 maanden een verlenging hebben gekregen, krijgen die verlenging tot 1 januari 2021. Ook voor hen geldt dat zij starten met terugbetalen van de als gevolg van het genoten uitstel ontstane belastingschuld per 1 januari 2021 voor een periode van 24 maanden.

De invorderingsrente blijft tot 1 januari 2022 op 0,01 procent staan. Vanaf 1 januari 2022 geldt een invorderingsrente van 4 procent. Versneld aflossen is mogelijk. Indien het niet mogelijk blijkt om de opgebouwde belastingschuld binnen de gestelde termijn van 24 maanden af te kunnen lossen, zal de Belastingdienst zoeken naar maatwerkoplossingen. Bijvoorbeeld in de vorm van langer uitstel op grond van bestaand beleid voor langer uitstel.

Borgstelling en garantieregelingen

Een aantal maatregelen die liquiditeitsproblemen als gevolg van de Corona-crisis bij bedrijven moeten voorkomen, wordt verlengd. Zo loopt de verruiming van de Borgstelling MKB (BMKB-C) voor bedrijven die door de gevolgen van het Coronavirus worden geraakt en daardoor in liquiditeitsproblemen komen, door tot 1 april 2021.

De Corona-module in de regeling Garantie Ondernemingsfinanciering (GO-C) en de regeling Klein Krediet Corona (KKC) loopt minder lang door, namelijk tot en met 31 december 2020, gelijk aan de horizon van het tijdelijk staatssteunkader van de Europese Commissie.

De resterende middelen uit de subsidie aan Qredits uit het eerste noodpakket worden ingezet voor aanvullend uitstel van de aflossingsverplichting met rentekorting van zes maanden voor ondernemers in het bestaande klantenbestand voor wie dit noodzakelijk is.

Ondersteuning sectoren

Voor een aantal branches in nood stelt het kabinet extra geld beschikbaar. Zo is er 264 miljoen extra beschikbaar voor de culturele sector voor onder meer de verlenging van het aanvullende cultuurpakket in de eerste helft van 2021. Daarnaast komt er 150 miljoen euro beschikbaar voor de lokale culturele infrastructuur en nog eens 68 miljoen euro voor de schade van gemeenten en provincies.

Voor dierentuinen die faillissement moeten aanvragen, stelt het kabinet in totaal maximaal 39 miljoen euro beschikbaar. Met de evenementenbranche en de reisbranche wordt nog gesproken.

Investerings

Het kabinet neemt nieuwe maatregelen gericht op het stimuleren van investeringen en uiteindelijk economische groei. Publieke investeringen in onder meer infrastructuur ter waarde van twee miljard euro worden naar voren gehaald. Het kabinet investeert daarnaast in een nationale scale-up faciliteit (150 miljoen euro) en reserveert 300 miljoen euro om

eventueel te kunnen participeren in een door ons voorgesteld privaat fonds om (middel)grote bedrijven te herkapitaliseren.

Ook stelt het kabinet 150 miljoen euro beschikbaar om het fondsvermogen van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) extra aan te vullen. Het kabinet heeft daarnaast 255 miljoen euro vrijgemaakt voor cofinanciering van EU-programma's gericht op regionale ontwikkeling, innovatie, duurzaamheid en digitalisering.

Baangerelateerde investeringskorting (BIK)

Bij nota van wijziging op het Belastingplan 2021 zal het kabinet per 1 januari 2021 een Baangerelateerde Investeringskorting (BIK) voorstellen. De BIK laat ondernemers een percentage van de gedane investeringen in mindering brengen op de loonheffing. De maatregel heeft een budgettair belang van circa € 2 miljard. Het kabinet wil deze korting tijdelijk invoeren per 2021 als crisismaatregel. Na afloop van de BIK zal deze budgettaire ruimte worden gebruikt voor een nader te bepalen maatregel met hetzelfde doelbereik (het verlagen van werkgeverskosten).

Nationaal Groeifonds

Het kabinet stelt het Nationaal Groeifonds in dat is gericht op versterking van het verdienenvermogen. Dit Fonds krijgt een eigen begroting en valt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken (die gezamenlijk met de Minister van Financiën optreedt als Fondsbeheerder). De eerste tranche van publieke investeringen van vijf jaar bedraagt 20 miljard euro en wordt geïnvesteerd in infrastructuur, kennisontwikkeling en R&D en innovatie. Begin 2021 maakt het kabinet de keuzes voor de eerste investeringen bekend. Een investeringsvoorstel heeft een minimumomvang van 30 miljoen euro, er geldt geen maximumomvang per project.

VNO-NCW en MKB-Nederland juichen dit fonds toe. Met dit Fonds, de nieuwe Baangerelateerde Investeringskorting en Invest-NL ontstaat een vliegwiel voor een veelvoud aan private investeringen en duurzame groei. Hiermee kunnen we ons verdienenvermogen vergroten en maken we ons klaar voor een duurzame en welvarende toekomst.

Onderzoek "Time out arrangement" bij dreigend faillissement

Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden om ondernemers in zwaar weer te ondersteunen in hun zoektocht naar private oplossingen om een faillissement af te wenden. Het gaat hier bijv. om ondersteuning bij het herstructureren van hun balans en het ombuigen van hun verdienenmodel.

Fiscaliteit

Fiscale Coronareserve vennootschapsbelasting

Een van de fiscale maatregelen in het kader van de Coronacrisis is de fiscale Coronareserve in de vennootschapsbelasting. De fiscale Coronareserve heeft als doel om de liquiditeitspositie van belastingplichtigen snel te verbeteren. Bij het bepalen van de winst over 2019 kan een fiscale Coronareserve worden gevormd voor het gehele of gedeeltelijke zogenoemde 'Corona-gerelateerde verlies' dat zich naar verwachting in het jaar 2020 voordoet. De reserve was al in een besluit geregeld en wordt nu wettelijk verankerd.

Tijdelijke verruiming werkkostenregeling

Via de vrije ruimte van de WKR kunnen werkgevers vergoedingen en verstrekkingen aan hun werknemers geven zonder dat deze belast worden. Sinds 1 januari 2020 bedraagt de vrije ruimte per werkgever 1,7% van – kort gezegd – de fiscale loonsom tot en met € 400.000 plus 1,2% van het restant van die loonsom. In navolging van een eerder besluit wordt nu bij wet goedgekeurd dat voor het jaar 2020 wordt uitgegaan van een vrije ruimte die voor de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom 3% van dat deel van die fiscale loonsom bedraagt.

Verruimingen werkkostenregeling, ook voor leerrekening

In de wet op de loonbelasting is een gerichte vrijstelling opgenomen voor vergoedingen en verstrekkingen die worden gebruikt voor kwalificerende scholing. Als een werknemer binnen de voorwaarden voor de gerichte vrijstelling scholing volgt, dan zijn hierover geen loonheffingen verschuldigd. Op grond van de huidige bepaling kan een werkgever voor een ex-werknemer in de regel geen gebruik maken van de gerichte vrijstelling voor scholing. Het kabinet stelt voor om de gerichte vrijstelling voor scholing ook te laten gelden bij vergoedingen en verstrekkingen ten behoeve van scholing die voortvloeien uit vroegere arbeid. Ter dekking van de maatregel wordt voorgesteld het percentage van 1,2% (het percentage dat geldt voor het restant van de fiscale loonsom vanaf € 400.000) per 1 januari 2021 te verlagen naar 1,18%.

Belastingvrijstelling TOGS

Een van de (steun)maatregelen die de overheid heeft genomen in het kader van de Coronacrisis is de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19 (TOGS). In verband met de duur van de Coronamaatregelen is deze regeling opgevolgd door de Regeling subsidie financiering vaste lasten MKB COVID-19 (Subsidie vaste lasten). Op basis van de wettelijke fiscale bepalingen behoren de vergoeding die ondernemingen ontvangen op basis van de TOGS en de Subsidie vaste lasten in beginsel tot de winst. Het kabinet heeft het wenselijk geacht dat beide vergoedingen worden vrijgesteld van belastingheffing. In navolging van een eerder beleidsbesluit wordt nu wettelijk in deze vrijstelling voorzien.

Inkomstenbelasting

Box 1	Tot 68.507	Vanaf 68.507
2020	37,35%	49,5%
2021	37,10%	49,5%

Verlaging zelfstandigenaftrek

In het Belastingplan 2020 is een afbouw van de zelfstandigenaftrek geregeld. De afbouw is zo vormgegeven dat de zelfstandigenaftrek met ingang van 2020 in acht stappen van € 250 en één stap van € 280 wordt afgebouwd naar € 5.000 in 2028. Het kabinet stelt voor om de afbouw van de zelfstandigenaftrek te versnellen, waarbij vanaf 1 januari 2021 de zelfstandigenaftrek van thans € 7.030 tot en met 2027 wordt verlaagd met € 360 per jaar (in plaats van met € 250 per jaar) en per 1 januari 2028 met € 390 (in plaats van met € 280), alsmede in de jaren daarna met € 110 tot uiteindelijk € 3.240 in 2036.

Vennootschapsbelasting

	Tarief eerste schijf	Lengte eerste schijf	Tarief tweede schijf
2020	16,5%	€ 200.000	25%
2021	15%	€ 245.000	25%
2022	15%	€ 395.000	25%

De voorgenomen tariefsverlaging van 25 naar 21,7% per 2021 gaat niet door. Maar de middelen blijven wel beschikbaar voor het bedrijfsleven. Zo gaat het lage tarief van de vennootschapsbelasting verder omlaag van 16,5 naar 15%. Dat tarief geldt tot een winst van € 200.000. Die eerste tariefschijf wordt in 2021 verlengd naar € 245.000 en in 2022 verlengd naar € 395.000. Daarnaast wordt een investeringsregeling opgetuigd waarmee de private investeringen kunnen worden aangejaagd (zie BIK).

Verhoging tarief innovatiebox

Ondernemingen die zich bezighouden met innovatieve projecten voor immateriële activa kunnen onder voorwaarden profiteren van de innovatiebox. Via deze innovatiebox zijn de voordelen uit innovatieve activiteiten nu belast tegen een Vpb-tarief van 7%. Dit tarief gaat in 2021 omhoog naar 9%. Het zal duidelijk zijn dat de uitstralingseffecten van het opnieuw verhogen van het innovatiebox tarief zeer negatief zijn, en dat dit op gespannen voet staat met de doelstelling om R&D-uitgaven in Nederland te vergroten.

Aanpassen minimumkapitaalregel en bankenbelasting

Vanaf 1 januari 2019 is de wettelijke mogelijkheid om de vergoeding over AT1-kapitaal in aftrek te brengen afgeschaft. Daarbij was het uitgangspunt dat deze instrumenten fiscaal als eigen vermogen zouden worden aangemerkt. Als gevolg van jurisprudentie kwalificeert AT1-kapitaal fiscaal als schuld, waardoor de vergoeding over AT1-kapitaal weer fiscaal aftrekbaar is. Om de budgettaire gevolgen van deze aftrek te voorkomen wordt voorgesteld om ook de

toepassing van de minimumkapitaalregel aan te passen en daarbij AT1-kapitaal niet langer aan te merken als kapitaal. Daarnaast wordt voorgesteld om het percentage van de minimumkapitaalregel per 1 januari 2021 te verhogen van 8% naar 9% en om in 2021 de bankenbelasting (tijdelijk voor een jaar) te verhogen.

Beperking verliesverrekening

Bij nota van wijziging op het Belastingplan 2021 zal het kabinet per 1 januari 2022 een in de tijd onbeperkte voorwaartse verliesverrekening voorstellen (terwijl dat nu zes jaar voorwaarts is). Daarbij zijn de verliezen (zowel voorwaarts als achterwaarts) echter slechts tot een bedrag van € 1 miljoen aan belastbare winst volledig verrekenbaar. Bij een hogere winst zijn de verliezen slechts tot 50% van die hogere belastbare winst in een jaar verrekenbaar. Deze maatregel volgt uit een van de aanbevelingen van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals.

Aanpak informeel kapitaal-structuren

In het voorjaar van 2021 komt het kabinet met een wetsvoorstel om het arm's-lengthbeginsel aan te passen. Het wetsvoorstel beperkt een neerwaartse aanpassing van de Nederlandse fiscale winst op grond van het arm's-lengthbeginsel indien de vergoeding in een ander land niet of voor een lager bedrag als opbrengst in de heffing wordt betrokken. De maatregel beoogt belastingontwijking tegen te gaan die door middel van zogenoemde informeel-kapitaalstructuren kan plaatsvinden. Met deze maatregel loopt Nederland internationaal meer in de pas. Deze maatregel volgt uit een van de aanbevelingen van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals.

Onderzoek beperking renteaftrek i.c.m. vermogensaftrek

Om de fiscale behandeling van eigen en vreemd vermogen meer evenwichtig te maken zal dit kabinet onderzoek doen naar een budgettair neutrale invoering van een vermogensaftrek, waarbij het verder beperken van de earningsstrippingmaatregel zal worden meegenomen. Aangezien dit een ingrijpende wijziging betreft, moet de wenselijkheid en vormgeving van deze optie verder worden onderzocht.

Inkomsten uit aanmerkelijk belang (box 2)

In box 2 worden de inkomsten uit een aanmerkelijk belang belast. Het tarief van deze box wordt in 2021 verhoogd tot 26,9% ondanks dat het tarief van de vennootschapsbelasting in de tweede schijf niet omlaaggaat.

Tarief box 2	
2020	26,25%
2021	26,9%

Wetsvoorstel excessief lenen bij de eigen vennootschap

Ook aanhangig bij de Tweede Kamer is een wetsvoorstel dat maatregelen bevat waarmee wordt beoogd excessieve leenverhoudingen tussen vennootschappen en hun aanmerkelijkbelanghouders te ontmoedigen.

Vervroeging belastbaar feit BPM

In de BPM wordt het belastbaar feit vervroegd van (de facto) de tenaamstelling in het kentekenregister naar de inschrijving in het kentekenregister. In dat kader wordt ook het afschrijvingspercentage van een gebruikt motorrijtuig – die mede de BPM-grondslag bij gebruikte motorrijtuigen bepaalt – te bepalen op basis van de toestand van het gebruikte motorrijtuig op het moment van het onderzoek naar de identiteit van het motorrijtuig door de Dienst Wegverkeer (RDW) voor de inschrijving.

Aanscherpen CO2 schijfgrenzen en schijftarieven BPM

In BPM worden de CO2-schijfgrenzen verlaagd met 4,2%. De tarieven, de belastingbedragen per gram/km CO2-uitstoot, met uitzondering van de vaste voet worden eerst geïndexeerd en vervolgens verhoogd met 4,38% om de belastinggrondslag aan te laten sluiten aan de (verwachte) technologische ontwikkelingen. Dit geldt eveneens voor de CO2-grens en het tarief voor de dieseltoeslag.

Vervangen “Postcoderoosregeling” door subsidieregeling

De Regeling verlaagd tarief in de energiebelasting (de zgn. Postcoderoosregeling) wordt vervangen door een subsidieregeling. De Postcoderoosregeling voorziet in een verlaagd energiebelastingtarief in de eerste verbruiksschijf voor elektriciteit voor leden van een door de Belastingdienst aangewezen coöperatie die lokaal elektriciteit opwekt met hernieuwbare energiebronnen.

Verlengen verlaagd tarief energiebelasting openbare laadpalen

Tot het einde van 2020 geldt een verlaagd tarief in de energiebelasting voor elektriciteit geleverd aan oplaadinstallaties voor elektrische voertuigen die beschikt over een zelfstandige aansluiting. Dit betreft in de praktijk de openbare laadpalen. Ook geldt dat voor elektriciteit die wordt geleverd aan een oplaadinstallatie voor elektrische voertuigen die beschikken over een zelfstandige aansluiting geen tarief wordt vastgesteld voor de ODE. Deze maatregel wordt verlengd tot en met 2022.

Verlaagd tarief energiebelasting walstroominstallaties

Er komt een regeling in de energiebelasting voor walstroom. Voor leveringen van elektriciteit aan een walstroominstallatie die aan de voorwaarden voldoet voor de energiebelasting gaat een verlaagd tarief van € 0,0005 per kWh gelden en voor de ODE wordt geen tarief vastgesteld. Dit voorstel geeft uitvoering aan de afspraken uit de Green Deal en beoogt, in samenhang met andere maatregelen, waaronder een investeringssubsidie,

walstroomgebruik te stimuleren. Walstroom is elektriciteit afkomstig van het distributienet aan land die wordt geleverd aan schepen die zijn afgemeerd.

Aanpassen overgangsrecht Natuurschoonwet (NSW)

Er komt overgangsrecht voor situaties waarin niet aan de zogenoemde instandhoudingseis van de NSW wordt voldaan doordat onroerende zaken door de wijziging van het Rangschikkingsbesluit NSW per 2021 op enig moment niet meer voldoen aan de voorwaarden om als landgoed te worden aangemerkt door het verstrijken van de overgangstermijn in genoemd besluit, of doordat de onroerende zaak, anders dan door vererving of ten gevolge van een verdeling van een gemeenschap of van een nalatenschap, een andere eigenaar krijgt.

Uitzondering elektronisch derdenbeslag door Belastingdienst

In het kader van het regeerakkoord heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid het programma “Verbetering van het burgerlijk procesrecht” aangekondigd. Een van de onderdelen van dat programma is de herziening van het beslag- en executierecht. De wet waarin bedoeld onderdeel is uitgewerkt, treedt per 1 januari 2021 in werking. Gebleken is dat de invoering van het elektronische derdenbeslag voor de Belastingdienst pas op termijn haalbaar is. Daarom wordt voor de Belastingdienst een uitzondering gecreëerd.

Overdrachtsbelasting – eenmalige vrijstelling starters

Starters op de woningmarkt krijgen met ingang van 1 januari 2021 onder voorwaarden een eenmalige vrijstelling van overdrachtsbelasting. Andere natuurlijke personen die een woning verkrijgen, hebben recht op het verlaagde tarief van 2%, mits zij de woning verkrijgen om deze anders dan tijdelijk als hoofdverblijf te gaan gebruiken. Doorstromers op de woningmarkt kunnen dus van het 2%-tarief gebruik blijven maken. Alle overige verkrijgingen worden vanaf 1 januari 2021 belast tegen het hogere algemene tarief. Dat tarief gaat van 6% naar 8%. Dit betekent dat – naast de verkrijging van niet-woningen, zoals bedrijfspanden – ook verkrijgingen van woningen die niet, of alleen tijdelijk, als hoofdverblijf gebruikt gaan worden, worden belast tegen 8%. Hieronder valt bijvoorbeeld ook de verkrijging van een vakantiewoning, een woning die ouders kopen voor hun kind en verkrijgingen van woningen door niet-natuurlijke personen, zoals rechtspersonen, bijvoorbeeld woningcorporaties.

Eenmalige huurverlaging huurders met een lager inkomen

Er komt een recht op een eenmalige huurverlaging voor huurders met een laag inkomen en met een (voor dat inkomen) hoge huur, die een woning huren bij een woningcorporatie. Het gaat hierbij om huurders die duur scheefwonen. Dit betekent dat huurders recht krijgen op huurverlaging wanneer hun inkomen onder de inkomensgrens van passend toewijzen ligt en zij een huur hebben die hoger is dan de voor hen toepassing zijnde aftoppingsgrens.

Aanpassing levensloopregeling

Per 1 januari 2012 is de fiscale levensloopregeling in beginsel komen te vervallen. Onder de huidige wettelijke systematiek kan op het genoemde fictieve genietingsmoment, slechts de (ex-)werkgever inhoudingsplichtige zijn. Wij hebben, samen met de NVB bij de beleidsmakers van het ministerie van Financiën naar voren gebracht dat een dergelijke wetstoepassing tot praktische bezwaren leidt. Immers, (ex-)werkgevers ontbreekt in veel gevallen de juiste informatie om een correcte en tijdige aangifte loonheffingen op dit punt te kunnen doen. Het kabinet komt hieraan tegemoet door de instelling inhoudingsplichtig te maken voor de loonheffing die is verschuldigd ter zake van de op het fictieve genietingsmoment in aanmerking te nemen waarde van de levensloopaanspraak.

Aanpassing box 3

Het kabinet verhoogt het heffingvrije vermogen met ingang van 1 januari 2021 van € 30.846 naar € 50.000, voor partners gaat dit van € 61.692 naar € 100.000. De schijfgrenzen worden voor een belastingplichtige aangepast waardoor de eerste schijf loopt vanaf het heffingvrije vermogen tot € 100.000 en de tweede schijf tot een box 3 vermogen van € 1.000.000. Per saldo gaan belastingplichtigen met vermogens tot € 220.000 erop vooruit en gaan belastingplichtigen met vermogens van meer dan € 220.000 meer belasting betalen. Voor paren geldt dus dat zij met vermogens tot € 440.000 erop vooruitgaan, vermogens boven € 440.000 gaan meer belasting betalen.

Internationaal

Vorbereidingen op Brexit

Het VK heeft de EU verlaten op 31 januari 2020. Nu geldt een overgangsfase tot en met 31 december 2020, waardoor er voor burgers en bedrijven vrijwel niets verandert. Het kabinet zet zich nog steeds in voor een zo breed mogelijk handelsakkoord met het VK. Er moet begin oktober een akkoord liggen.

We moeten echter steeds meer rekening houden met een harde Brexit. Veranderingen in bv. douane, rules of origin, productiestandaarden, etc. vereisen grondige voorbereiding. VNO-NCW en MKB-Nederland ondersteunen onze bedrijven met de voorbereiding o.a. door onze websites, het Brexitloket, de Task Force VK, nieuwsbrieven en persoonlijk contact.

Het kabinet zet extra in op o.a. webinars en instructievideo's. Ook zal meer worden gefocust op het tastbaar maken van kansen die er voor ondernemers in het VK liggen.

Handelspolitiek

Nederland blijft terecht inzetten op hervorming van de WTO. Visserij en een akkoord over medische goederen binnen de WTO verdienen speciale aandacht. Ook staat duurzaamheid

meer centraal bij handelsakkoorden, hiervoor heeft het kabinet een non-paper opgesteld met de Franse overheid waar wij ons grotendeels in kunnen vinden. Speciale aandacht krijgen de lopende EU-onderhandelingen met Indonesië, Australië en Nieuw-Zeeland. Van het EU-investeringsakkoord met China verwacht het kabinet helaas weinig voortgang. Het International Procurement Instrument moet een gelijk spelveld opleveren voor Europese en Nederlandse bedrijven bij aanbestedingen. Het kabinet blijft inzetten op modernisering en hervorming van investeringsakkoorden, met speciale aandacht voor het mkb.

Ontwikkelingssamenwerking

Het kabinet heeft voor 2020 in het kader van COVID 19 besloten geld naar voren te halen zodat er niet bezuinigd hoefde te worden op ontwikkelingssamenwerking. Er kwam eenmalig 500 miljoen euro bij; 150 miljoen euro daarvan – verdeeld over twee jaar – is bedoeld om kwetsbare landen in bijvoorbeeld Afrika bij te staan in de aanpak van de Coronacrisis. De overige 350 miljoen euro wordt gebruikt om bezuinigingen op lopende programma's te voorkomen.

Wij steunen deze additionele middelen en pleiten er daarnaast voor om het beschikbare geld te besteden aan sociaaleconomische noodhulp. Op die manier kunnen de opgebouwde bedrijvigheid en banen als basis voor handel behouden blijven; goed voor daar en goed voor hier.

Voor 2021 neemt het budget voor OS structureel af; in het regeerakkoord is vastgelegd dat het budget voor OS is gekoppeld aan het BNI.

Wij pleiten er samen met FNV en CNV voor om het budget voor OS juist structureel op peil te houden, in het belang van die landen en in het belang van onze eigen economie; onze economieën zijn internationaal nauw met elkaar verweven; wat in het buitenland gebeurt, heeft ook zijn weerslag op onze economie en op onze banen.

Publiek-private handelsbevordering

Ook in 2021 wordt wederom ingezet op publiek-private handelsbevordering. Naar aanleiding van de Actieagenda Internationaal Ondernemen COVID-19 zijn er een aantal zaken aangescherpt:

- De focus van de landen waar de handelsmissies zich op richten, is onlangs aangepast aan de behoefte. Deze is in afstemming met topsectoren en branches gedaan. We richten ons tijdens deze herstelperiode meer op de nabije markten. Handelsmissies vinden voorlopig alleen digitaal plaats. Voor de meeste beurzen geldt dit ook.
- Ook is de uitwerking van de meerjaren-strategieën op die landen of thema's, die op de langere termijn belangrijke handelspartners blijven, in de versnelling gekomen. We werken hierin nauw samen met NL in Business. Zij richten zich met name op het exporterende MKB en ondersteunen ondernemers door het ontwikkelen van een one-stop-shop platform voor internationaal ondernemen. Hier wordt informatie over

evenementen, cursussen, dienstverlening, etc. van verschillende private en publieke partners samengebracht.

Exportkredietverzekeringen

Staatsgarantie: Het kabinet kwam in 2020 tijdens de Corona-lockdown op ons aandringen met maatregelen voor verruiming van exportkredieten om de internationale handelstromen op gang te houden. Met dit vergaande steunpakket kunnen bedrijven meer risico's afdekken met staatsgarantie. Dit pakket zal tot het einde van 2020 gelden, waarna de maatregelen geëvalueerd zullen worden en zal worden besloten of ze ook voor (een gedeelte van) 2021 zullen blijven gelden. Net als in 2020 blijft ook in 2021 het vergroenen van de ekv-portefeuille een aandachtspunt van dit kabinet.

Vergroening van de ekv juichen we toe, mits het een doordachte symbiose is van vergroenen én faciliteren van groei van internationale handel, op een wijze dat Europese standaarden leidend zijn. Ook omvangrijke publieke investeringen in vergroening horen daarbij. Op die manier zorgen we dat het Europees en dus het Nederlands bedrijfsleven concurrerend blijft, van essentieel belang in het huidige geopolitieke klimaat.

IMVO

In 2021 zal opvolging worden gegeven aan de evaluatie van de IMVO-convenanten en aan de assessment van het Nationaal Actieplan bedrijfsleven en mensenrechten. De kabinetsdoelstelling dat 90% van de grote bedrijven in Nederland in 2023 de OESO-richtlijnen expliciet onderschrijft vraagt om extra beleidsinspanningen, bewustmaking, voorlichting en ondersteuning.

VNO-NCW en MKB-Nederland steunen de inzet om de OESO-richtlijnen beter bekend te maken bij het Nederlands bedrijfsleven. Op basis van de IMVO-evaluatie achten wij naast de IMVO-convenanten due diligence wetgeving mogelijk, maar dan wel op Europees niveau.

Innovatie

255 miljoen euro voor cofinanciering EU-programma's

In het derde Steun- en herstellepakket wordt 255 miljoen euro vrijgemaakt voor cofinanciering van EU-programma's. De verdeling daarvan is als volgt opgebouwd:

- 60 miljoen euro cofinanciering Just Transition Fund (JTF) voor klimaattransities.
- 30 miljoen cofinanciering Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)
- 45 miljoen cofinanciering Horizon Europe voor wetenschap en innovatie. Dit programma gaat meer werken met langdurige partnerschappen. Kennis en innovatie worden zo gekoppeld aan toepassing en opschaling (bijvoorbeeld op nano-elektronika/AI, high-tech mkb, technologie voor schone energie).
- 50 miljoen cofinanciering Digital Europe, gericht op cybersecurity en data delen tussen sectoren
- 20 miljoen cofinanciering European Defence Fund, waarmee de nodige consolidatie op de Europese defensiemarkt gestimuleerd.
- 50 miljoen cofinanciering Innovation Fund. Cofinanciering ondersteunt onrendabele toppen en maakt het mogelijk de 'Visie verduurzaming basisindustrie 2050' snel uit te voeren.

VNO-NCW en MKB-Nederland steunen deze inzet. Deze investeringen in het duurzame verdienvermogen versterken de mogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven in Europese programma's. Dat is hard nodig om ons ook voor de toekomst te verzekeren van productiviteitsgroei.

(Tijdelijke) stijging WBSO-tarieven eerste schijf en starters

De WBSO-tarieven (Wet bevordering ontwikkelings- en speurwerk) voor de eerste schijf zullen (voor één jaar) stijgen van 32% naar 40% en voor starters van 40% naar 50%.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn positief over deze extra steun in de rug voor R&D-intensieve (MKB-)bedrijven, om investeringen in onderzoek en innovatie te kunnen continueren.

WBSO aanpassen aan ICT-ontwikkelingen: programmatuur

N.a.v. de evaluatie van de WBSO, hebben experts gekeken naar programmatuurontwikkeling. Het kabinet onderkent het belang van goede aansluiting van de WBSO op ontwikkelingen op ICT-gebied. Daarom worden volgend jaar WBSO-aanpassingen verkend om niet alleen ontwikkeling maar ook toepassingen van AI en ML te steunen, net als de mogelijkheden voor steun voor modellering en simulatie door ICT-tools.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn positief over deze ontwikkeling, want hier is jaren voor gepleit. We zullen dit scherp blijven volgen, opdat deze aanpassingen in 2022 worden geïmplementeerd.

Arbeidsmarkt, onderwijs en zorg

Begeleiding van werk(loosheid) naar werk

Er komt extra geld voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties om regionale mobiliteitsteams op te richten, die deze dienstverlening kunnen bieden.

Ook komt er een tijdelijke impuls om mensen uit de banenafpraak betrokken te houden bij de arbeidsmarkt. Daarnaast komt er geld beschikbaar om SW-bedrijven tegemoet te komen voor omzetverlies en voor de gemeentelijke dienstverlening van bijstandsgerechtigden. Ook de dienstverlening van UWV aan WW-, WGA- en Wajong-uitkeringsgerechtigden wordt op peil gehouden. UWV, gemeenten, werkgevers, sociale partners en beroepsonderwijs zullen samenwerken in regionale mobiliteitsteams om deze crisisdienstverlening in de regio's en met sectoren aan te bieden. In totaal is 650 miljoen euro vrijgemaakt voor deze maatregelen.

MBO BBL

In het kader van voorkomen van jeugdwerkloosheid zal de pot van de subsidieregeling praktijkleren, als nodig, in 2021 bijgevoeld worden voor MBO- studenten die, na het volgen van een studie met slechte kansen op de arbeidsmarkt, alsnog een BBL-traject in een kansrijker studierichting willen volgen.

Lerarentekort

In 2021 komt er 31,5 miljoen euro extra voor de aanpak van het lerarentekort. Daarna structureel 32 miljoen euro. De lerarenopleidingen voor het technisch beroepsonderwijs gaan samen met de regionale samenwerkingsverbanden werven voor nieuwe (zij-) instromers in de technische lerarenopleidingen. Meer maatwerk wordt het devies en er komt een advies van een Commissie die zich richt op nieuwe bevoegdheidseisen onder de noemer "Ruim baan voor leraren."

Actieplan stage- en leerwerkplaatsen

Ook in 2021 wordt er 15 miljoen euro geïnvesteerd in een offensief voor behoud van stage- en leerwerkplaatsen. SBB speelt daar een belangrijke rol in.

Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

OCW investeert ook 10,6 miljoen in 2021 in LLO. Dat wordt besteed aan een landelijk digitaal overzicht van scholingsmogelijkheden, flexibilisering van het MBO en ondersteuning van maatregelen in het kader van laaggeletterdheid.

Loondoorbetaling bij ziekte

In december 2018 heeft MKB-Nederland afspraken gemaakt met de minister van SZW om de loondoorbetalingsplicht bij ziekte voor met name kleine ondernemers duidelijker, makkelijker en goedkoper te maken. Deze afspraken zijn inmiddels voor een groot deel uitgewerkt en of vastgelegd in wetgeving, hetzij met enige vertraging, mede door de Coronacrisis.

- Vanaf 2022 ontvangen ondernemers een compensatie voor de kosten van het tweede ziektejaar.
- Ook wordt het advies van de bedrijfsarts over de belastbaarheid van de werknemer in 2021 leidend bij de zogenaamde RIV-toets (toets op het re-integratieverslag) door UWV. Hierdoor kunnen werkgevers geen loonsanctie meer krijgen op medische gronden. Ter ondersteuning hiervan is subsidie beschikbaar – ook voor marktpartijen- voor kwaliteitsverbetering van het poortwachtersproces. Het gaat erom de re-integratie te verbeteren onder meer door betere samenwerking en kennisdeling van professionals.
- Daarnaast worden experimenten en een onderzoeksprogramma gestart om de re-integratie in het tweede spoor te verbeteren.

Op de website loondoorbetalingbijziekte.nl vinden ondernemers informatie over de nieuwe afspraken die gemaakt zijn en manieren waarop ze zich kunnen voorbereiden op langdurige ziekte van werknemers. Daarnaast wordt de MKB-verzuim ontzorgverzekering onder de aandacht gebracht.

Verzuim door Corona

Als gevolg van de Coronacrisis neemt het verzuim bij bedrijven toe. Dat is vaak geen ziekteverzuim, want mensen zouden gewoon kunnen werken, maar mogen dat niet buitenshuis omdat er sprake is van milde verkoudheidsklachten, zieke huisgenoten of omdat ze in aanraking zijn geweest met iemand die besmet is met het Coronavirus. Werkgevers moeten in deze gevallen wel het loon doorbetalen.

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat er een financiële compensatie voor ondernemers moet komen voor deze kosten (en zetten in op zo snel en goed mogelijk testen). Daarmee moet ook het dilemma worden opgelost dat de werkgever mensen die risico's hebben gelopen niet in de fabriek of kantoor wil zien (i.c. aanmoedigen quarantaine), maar dat dat nu handenvol geld kost vanwege de loondoorbetalingsplicht bij quarantaine (hetgeen vooral zwaar weegt in het mkb).

Ontwikkeling sociale premies

De Aof-premie is (voorlopig) vastgesteld op 7,03 procent (2020: 6,77 procent). De definitieve vaststelling van de Aof-premie vindt plaats in oktober.

De premie voor de Werkhervattingskas (Whk), waaruit de uitkeringen voor gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) worden betaald, is door UWV voor 2021 vastgesteld op 1,36 procent (2020: 1,28 procent).

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) financiert de WW-uitkeringen van marktwerkgevers. Als gevolg van de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) zijn er vanaf 2020 twee premietarieven binnen het Awf: een laag tarief voor vaste dienstverbanden en een hoog tarief voor flexibele dienstverbanden. Het lage tarief wordt voor 2021 geraamd op 2,70 procent (2020: 2) en het hoge tarief op 7,70 procent. Het (gewogen) gemiddelde van de AWf-werkgeverspremie bedraagt dan 3,95 procent (2020: 4,19). Definitieve vaststelling van de AWf-premie vindt plaats in oktober.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen

Eind dit jaar of begin volgend jaar zal er een uitgewerkt voorstel door de minister van SZW naar de Tweede Kamer gestuurd worden. Dat is een uitwerking van het advies van de Stichting van de Arbeid om zelfstandigen zonder personeel verplicht te verzekeren tegen het arbeidsongeschiktheidsrisico. Er komt een 'standaardverzekering' die voor iedereen toegankelijk is, maar zelfstandigen blijven ook de keuze houden voor een eigen, beter passende optie om dit risico af te dekken. Momenteel werken we dit voorstel verder uit en worden verschillende mogelijkheden voor de uitvoerbaarheid bekeken.

Tegengaan armoede en schulden

Het kabinet gaat mensen met problematische schulden extra ondersteunen. Het trekt hiervoor 150 miljoen euro uit. Een belangrijk onderdeel vormt het opzetten van een Waarborgfonds waarmee mensen sneller geholpen kunnen worden met het aflossen van hun schulden. Samen met gemeenten, uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke organisaties werkt het kabinet aan de uitvoering van het Actieplan Brede Schuldenaanpak. Het actieplan bestaat uit meer dan 40 maatregelen om schuldenproblematiek aan te pakken. *We zijn in overleg met branches en werkgevers om te kijken hoe werkgevers beter ondersteund kunnen worden bij het bieden van schuldhulpverlening aan werknemers.*

Aanpak jeugdwerkloosheid

Het kabinet wil werkloze jongeren intensief begeleiden naar vervolgonderwijs of werk. Daar trekt het 350 miljoen euro voor uit tot en met 2024.

Banenafsprak

Om de duurzaamheid van de banen voor mensen uit de doelgroep banenafpraak te vergroten, zullen er per 2024 twee wijzigingen plaatsvinden in het LKV banenafpraak. Het LKV banenafpraak wordt structureel beschikbaar in plaats van tot maximaal drie jaar na in dienst treden. Daarnaast kunnen werkgevers het LKV banenafpraak vanaf 2024 toepassen

voor alle werknemers die ze in dienst hebben.

Vanwege prioriteit voor de Coronamaatregelen is de uitvoeringstoets bij het wetsvoorstel Breed Offensief zodanig vertraagd, dat is besloten om het afschaffen van de horizonbepaling van het LKV banenafpraak te regelen via een alternatieve route: per kabinetsbesluit wordt de datum van 1 januari 2021 geschrapt waardoor het LKV banenafpraak na die datum blijft doorlopen. In het wetsvoorstel Vereenvoudiging banenafpraak wordt de grondslag van de horizonbepaling geschrapt. Dit gebeurt naar verwachting in december 2020.

VNO-NCW en MKB-Nederland staan achter het voornemen om de duurzaamheid van de banen voor mensen uit de doelgroep banenafpraak te vergroten. We hebben in samenspraak met het ministerie van SZW een voorstel ontwikkeld om het LIV om te vormen tot een loonkostenvoordeel voor potentieel kwetsbare jongeren (LKV jongeren). Daarnaast wordt het LKV banenafpraak structureel gemaakt. Zo worden werkgevers gestimuleerd om mensen met een (potentieel) kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen en te houden. Wat betreft de uitvoering wordt de vroegst mogelijke termijn van invoering bekeken.

Breed Offensief

Komend najaar wordt het wetsvoorstel Breed Offensief behandeld in de Tweede Kamer, om mensen met een arbeidsbeperking gemakkelijker aan het werk te helpen en iedereen naar vermogen mee te laten doen. Het kabinet acht de voorgestelde inzet als zeer urgent, met het oog op de gevolgen van de Coronacrisis op de werkgelegenheid van mensen met een arbeidsbeperking. Voor 2020 en 2021 is er in totaal € 53 miljoen vrijgemaakt. Daarnaast is er € 40 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor de nieuwe vrijlating van arbeidsinkomsten voor mensen die in deeltijd met loonkostensubsidie werken.

VNO-NCW en MKB-Nederland ondersteunen dit wetsvoorstel. Dit maakt het voor werkgevers eenvoudiger om mensen met een beperking in dienst te nemen en biedt mogelijkheden voor ondersteuning op maat. De komende tijd zullen we in overleg gaan met betrokken partijen om nader te bepalen of aanpassingen gewenst zijn.

Besluit SUWI

Op 1 januari 2021 wordt het Besluit SUWI aangepast zodat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker kunnen vinden en meer mensen (duurzaam) aan het werk geholpen kunnen worden. Gemeenten en UWV bieden in iedere regio één gezamenlijk aanspreekpunt voor werkgevers met één basispakket aan dienstverlening. Ook continueert het kabinet de publiek-private uitvoering van de doe-agenda's binnen Perspectief op Werk. De middelen vanuit het Europees Sociaal Fonds geven een boost aan de sectorale en regionale samenwerking.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn positief over het voornemen om een regionaal aanspreekpunt op te richten voor werkgevers en een basispakket aan dienstverlening te bieden. Tevens zijn wij voorstander van een publiek-private uitvoering.

Wetsvoorstel gelijke kansen bij werving en selectie: dit najaar

Dit najaar zal het wetsvoorstel gelijke kansen bij werving en selectie worden ingediend bij de Tweede Kamer. De kern van het wetsvoorstel is dat indien een bedrijf zich niet aantoonbaar inzet voor gelijke kansen, dit bedrijf te maken kan krijgen met de Inspectie SZW. Kleine werkgevers met minder dan 10 werknemers moeten hun werkwijze mondeling toelichten, grotere werkgevers dienen hun beleid op schrift te zetten. De Inspectie SZW kan echter alsnog om een schriftelijke werkwijze vragen. Werkgevers die tekort blijven schieten, lopen het risico op een boete van maximaal € 4.500. De inspectie maakt deze boete openbaar.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn het eens met het doel van de wet. Discriminatie is verboden en het waarderen van diversiteit is essentieel voor mensen, bedrijven en de hele samenleving. We zijn het echter niet eens met het gekozen middel. Het dreigt een papieren tijgerexercitie te worden. We moeten de exacte wetstekst afwachten om te weten of de gekozen middelen ook werkbaar zijn, met name voor het mkb. Daarnaast zijn wij als werkgevers momenteel bezig met onze eigen campagne om ondernemers wegwijs te maken en ze te stimuleren.

Wetsvoorstel Diversiteitsquotum

Dit wetsvoorstel zal dit najaar ingediend worden. Ten eerste zal voor beursgenoteerde bedrijven gelden dat voor hun raden van commissarissen een ingroeiquotum wordt ingevoerd van ten minste een derde vrouwen. Draagt een benoeming niet bij aan die verdeling, dan is zij nietig ('lege stoel'). Ten tweede dienen 5.000 grote bedrijven passende en ambitieuze streefcijfers op te stellen voor hun raden van bestuur, raden van commissarissen en subtop. Daarnaast moeten zij een plan opstellen en daarover rapporteren. Dat moet ook worden gepubliceerd.

VNO-NCW en MKB-Nederland ondersteunen het wetsvoorstel dat in lijn is met het SER-advies over een evenwichtiger man-vrouwverdeling in de top van grote bedrijven. Op enkele punten zullen we wijzigingen bepleiten om het in lijn te brengen met het SER-advies.

Verruiming Wet Arbeid Vreemdelingen

De Wet arbeid vreemdelingen wordt herzien om de wet meer flexibel en toekomstbestendig te maken. Hierin past ook de wijziging dat een tewerkstellingsvergunning (twv) voor drie jaar kan worden verleend (is nu één).

Om startups in Nederland beter in staat te stellen om internationaal talent aan te trekken, wordt daarnaast een verblijfsregeling gecreëerd voor essentieel personeel van startups in de vorm van een driejarige pilot.

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden het positief dat de twv van maximaal 1 naar 3 jaar gaat.

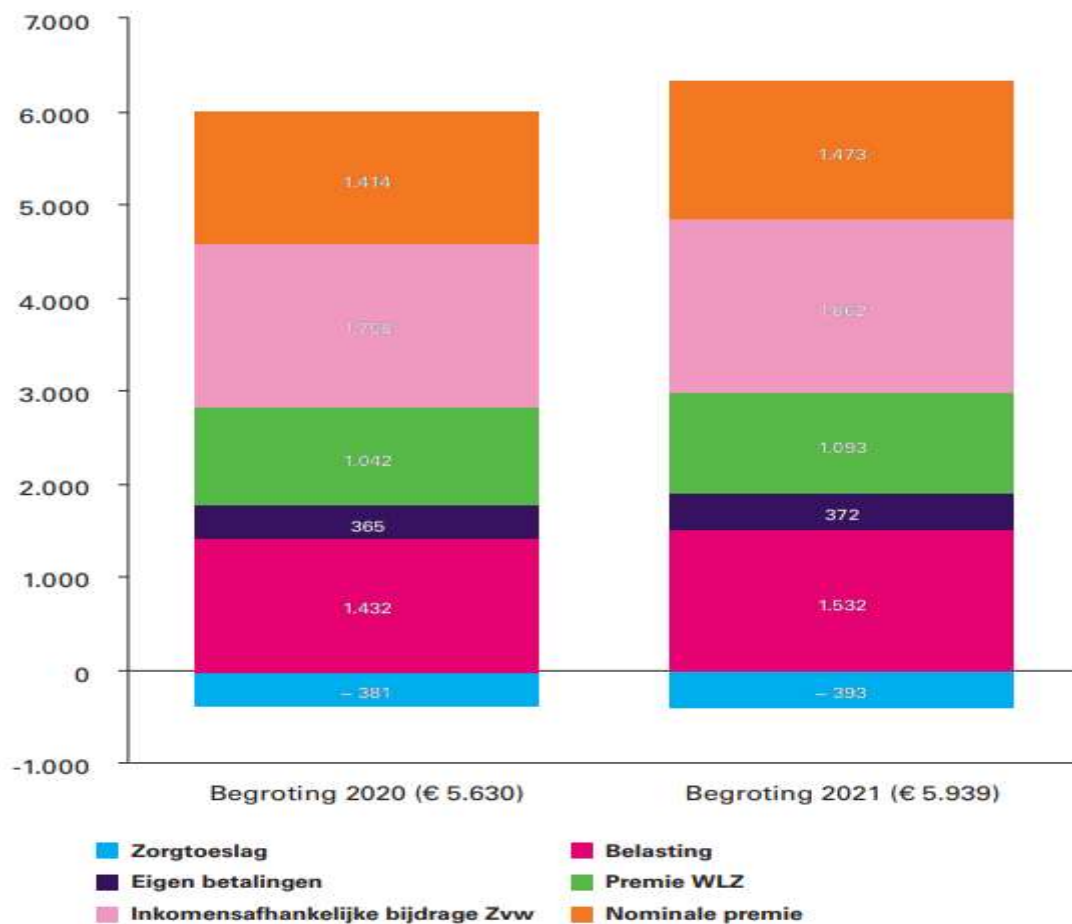
Gezondheidszorg

Het kabinet trekt extra geld uit om het virus onder controle te houden. Voor meer testcapaciteit is tot nu toe 650 miljoen euro uitgetrokken en komt komend jaar 350 miljoen euro beschikbaar. Er wordt 305 miljoen euro geïnvesteerd in meer IC-capaciteit. Voor vaccinontwikkeling is 700 miljoen euro gereserveerd. Voor de bonus van zorgmedewerkers is in 2020 en 2021 2,16 miljard euro beschikbaar. In totaal wordt er in 2020 en 2021 6,7 miljard euro extra uitgetrokken aan crisismaatregelen in de zorg. Het kabinet investeert in ondersteuning en zorg op afstand via digitale toepassingen zoals de Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET) voor zorgaanbieders. Tijdens de crisis hebben digitale toepassingen hun waarde bewezen. Voor deze regeling is in 2020 77 miljoen euro beschikbaar. Tenslotte wordt extra geld uitgetrokken voor o.m. meer inzet op preventie, voor het aantrekkelijker maken van werken in de zorg en voor jeugdzorg (zie [persbericht VWS](#)).

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat alles op alles moet worden gezet om de testcapaciteit in Nederland zo spoedig mogelijk op te schalen én te benutten en ook om sneltesten en innovatieve testen in te zetten waar dat kan. Het bedrijfsleven helpt maximaal mee met de 1,5 meter in de werkomgeving en de andere gedragsregels om besmettingen te voorkomen. Immers, hiermee worden nog veel grotere kosten voorkomen: namelijk de enorme economische schade die het virus ook de komende maanden veroorzaakt. Dat is het grote gezamenlijke belang voor alle Nederlanders.

Los van Corona is voor werkgevers relevant dat de inkomensafhankelijke zorgpremie die zij voor hun werkenden betalen, over 2020 uitkomt op 7% (2019: 6,70%) over de eerste 58.311 euro van het brutoloon. Dat is dus maximaal 340 euro per werkende per maand. Het kabinet verwacht dat de nominale zorgpremie die burgers rechtstreeks aan zorgverzekeraars betalen, in 2021 uitkomt op 123 euro per maand. Het zijn echter de zorgverzekeraars zelf die uiterlijk eind november hun eigen premie vaststellen. Het eigen risico blijft ook volgend jaar 385 euro. De zorgtoeslag wordt verhoogd met 44 euro voor alleenstaanden en 99 euro voor meerpersoonshoudens.

De totale zorgkosten per volwassene komen in 2020 gemiddeld uit op 5939 euro. Dat is circa 500 euro per maand.

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat onze uitstekende zorg een enorme bijdrage levert aan het goed functioneren van de arbeidsmarkt en onze economie. Tegelijkertijd hebben we ook zorgen over de almaar stijgende zorgkosten, omdat de koopkracht van burgers vermindert en loonkosten van werkenden opdrijft. Daarom hebben we [in SER-verband](#) onlangs ook een verkenning uitgebracht en met onze vele leden in de zorg ook recent een [nieuwe visie](#) gemaakt met voorstellen om de zorg ook in de toekomst voor iedereen beschikbaar en betaalbaar te houden.

Arbovisie 2040

Het ministerie van SZW zal in oktober een adviesaanvraag in de vorm van een hoofdlijnennotitie aan de SER richten over de inrichting en vormgeving van het beleid voor gezond en veilig werken tot 2040. Aan de SER zal naast een advies over de beleidsagenda voor de komende jaren worden gevraagd een leidraad te formuleren waarlangs het beleid voor gezond en veilig werken zich tot 2040 zou moeten ontwikkelen. Belangrijke aspecten daarvan zijn het beleid ten aanzien van kleinere bedrijven, preventie, duurzame arbeidsinzet en toegang tot bedrijfsgezondheidszorg voor alle werkenden.

Het kabinet zet in op een Europees beleid voor het vaststellen van grenswaarden voor gevaarlijke stoffen. In het kader van een brede maatschappelijke discussie over burn-out zal thuiswerken worden betrokken.

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat oplossingen niet moeten worden gezocht in meer regels of boetes, maar in het gemakkelijker uitvoerbaar maken van gezond en veilig werken. Met name kleinere bedrijven zullen hiervan kunnen profiteren.

Risico-inventarisatie en-evaluatie (RI&E)

Het vier jaar durende project van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met als doelstelling de naleving van de wettelijke verplichting van de risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E) te stimuleren zal verder worden uitgerold.

Voor VNO-NCW en MKB-Nederland blijft het essentieel, dat de regeldruk rondom de RI&E wordt afgebouwd en een nieuw instrument wordt ontwikkeld waarbij gedacht wordt vanuit de ondernemer.

Uitwerking advies Kankerverwekkende stoffen - Commissie Heerts

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal een verkenner benoemen voor de implementatie van de voorstellen.

Concreet adviseert de commissie tot de oprichting van een fonds dat schadevergoeding uitkeert aan mensen die met een specifieke lijst van stoffen hebben gewerkt als zij arbeidsongeschikt worden. Daarnaast komt er een onafhankelijke arbeidsgeneeskundige organisatie die per geval een deskundig panel samenstelt dat advies uitbrengt over de vraag of het aannemelijk is dat iemand lijdt aan een beroepsziekte. De nieuwe instelling houdt zich ook bezig met preventie, diagnostiek en behandeling.

VNO-NCW en MKB-Nederland vinden de voorgestelde combinatie van maatregelen een goede stap.

Alcohol-, Drugs-en Medicijntesten (ADM) mogelijk maken als sluitstuk

Het ministerie van SZW werkt aan wetgeving om het voor bedrijven mogelijk te maken alcohol-, drugs-en medicijntesten te laten uitvoeren als sluitstuk van een op bedrijfsniveau te voeren alcohol-, drugs-en medicijnenbeleid. Het testen op het gebruik van ADM wordt daardoor niet beperkt tot de BRZO-bedrijven.

VNO-NCW en MKB-Nederland onderstrepen het belang dat bedrijven mogen testen op het gebruik van ADM. Daarmee wordt voorkomen dat onnodige veiligheidsrisico's moeten worden genomen.

Tevens ontwikkelen VNO-NCW en MKB-Nederland met de vakbeweging een concept-leidraad voor het voeren van een ADM-preventiebeleid in bedrijven. Het Trimbosinstituut heeft van

het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de opdracht gekregen om voor het mkb een handreiking te ontwikkelen.

Uitwerking pensioenakkoord omzetten in wetgeving

Afgelopen jaar hebben werkgevers, vakbonden en kabinet de technische uitwerking van het pensioenakkoord gepresenteerd. Zo zijn we het eens geworden over de overgang naar premieregelingen, de aanpassing van het fiscale kader en de kostenneutrale transitie naar een aangepast pensioenstelsel. Het pensioenstelsel wordt hiermee persoonlijker en inzichtelijker en de afspraken zorgen voor stabiele en voorspelbare pensioenpremies voor werkgevers. Daarnaast is afgesproken dat de AOW-leeftijd naar de toekomst toe minder snel zal stijgen. Het kabinet werkt de afspraken nu verder uit in wetgeving, welke vanaf 1 januari 2022 van kracht zijn. Uiterlijk op 1 januari 2026 moeten alle pensioenregelingen zijn aangepast.

VNO-NCW en MKB-Nederland juichen de overgang naar een persoonlijker en transparanter pensioenstelsel met stabiele pensioenpremies toe. We bepleiten een spoedige overgang naar dit modernere pensioenstelsel.

Afspraken voor soepelere regels komend jaar

Voor komend jaar zijn soepelere regels van kracht: pensioenfondsen hoeven pas pensioenen te verlagen bij een dekkingsgraad onder de 90%. Zonder deze aanpassing zou voor miljoenen werkenden en gepensioneerden een forse pensioenverlaging dreigen aan het einde van het jaar. Desondanks verwacht het CPB dat de pensioenen van de helft van de pensioendeelnemers komend jaar zullen worden verlaagd, gemiddeld met 2%. Daarnaast heeft het kabinet de oproep gedaan de pensioenpremies en pensioenopbouw zoveel mogelijk constant te houden voor komend jaar. Ondanks deze oproep verwacht het CPB dat bij de overheid en de zorg de pensioenpremies stijgen met ongeveer 2,5%-punt. De gewogen gemiddelde premiestijging in de markt is naar verwachting 0,5%-punt.

VNO-NCW en MKB-Nederland achten het verstandig dat er - nu midden in de crisis - minder snel gekort hoeft te worden. Daarnaast achten we de dreigende premiestijgingen als onwenselijk met het oog op economisch herstel, gezien dit zowel de werkgeverslasten verhoogt als ook een negatieve impact heeft op de koopkracht van werkenden.

RVU-vrijstelling, duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden

Als onderdeel van het pensioenakkoord zijn tevens maatregelen getroffen die het mogelijk maken om tussen werkgevers en werknemers afspraken te maken om (maximaal) drie jaar eerder te stoppen met werken voor werknemers voor wie het lastig is door te werken tot de pensioenleeftijd:

- 2021, voor een periode van vijf jaar, geldt een tijdelijke vrijstelling van de RVU-heffing voor werkgevers tot een bedrag van circa 21.000 euro per jaar.

- Daarnaast is afgesproken dat het kabinet, werkgevers en vakbonden gezamenlijk een stimulans willen geven aan duurzame inzetbaarheid. Voor de regelingen voor eerder stoppen met werk en duurzame inzetbaarheid komt vanaf medio 2021 een 200 miljoen hogere subsidie beschikbaar dan eerder afgesproken. In totaal bedraagt deze subsidie nu circa 1 miljard euro voor de komende vier jaar, waarvan 240 miljoen als cofinanciering voor Duurzame Inzetbaarheid en 720 miljoen voor, het oplossen van (financiële) knelpunten -met name voor kleinere bedrijven-, cofinanciering in het kader van Eerder Uittreden.

Marktwerving en regelgeving

Noodwet COVID-19

Het parlement beslist in september of oktober over de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (de Noodwet). Deze wet dient ter vervanging van de 25 noodverordeningen waarin de maatregelen ter bestrijding van het COVID-19-virus op dit moment zijn vastgelegd. Hiermee wordt het mogelijk om noodzakelijke maatregelen te nemen ter bestrijding van het COVID-19-virus en die maatregelen te kunnen op- of afschalen. Het wetsvoorstel is gericht op een balans tussen enerzijds de noodzaak van snelheid en flexibiliteit van handelen en anderzijds de noodzaak van democratische legitimatie en waarborgen voor de bescherming van grondrechten.

Wij hebben erop aangedrongen om ervoor te zorgen, dat de wet en de daarop gebaseerde ministeriële regeling veel duidelijker worden dan de huidige noodverordeningen. Ook bepleiten wij een stevige rol voor de minister van Economische Zaken, gelet op de belangrijke economische gevolgen van Coronamaatregelen.

Consumentenagenda

Komend jaar zal onder meer in het teken staan van de modernisering van consumentenbescherming, door invoering en omzetting van Europese regelgeving. Het gaat om de omzetting van de Europese Richtlijn modernisering consumentenbescherming in nationale wetgeving. Ook staan de implementatiewet Richtlijn verkoop van goederen, de Richtlijn levering van digitale inhoud en de herziening van de Europese E-Commerce richtlijn op de agenda.

We moeten ervoor waken dat de (tussen)handelaren (zoals de detailhandel) tussen wal en schip komen te vallen. Komend jaar zetten we in op een vervolg van de campagne gericht op consumenten en mkb-bedrijven om hun kennis over het consumentenrecht te vergroten. Bijvoorbeeld over de risico's van het rechtstreeks kopen van artikelen uit derde landen zoals China ten aanzien van productveiligheid en consumentenrecht.

Wet open overheid

De initiatiefwet Wet open overheid maakt dat bedrijfsvertrouwelijke gegevens minder gemakkelijk geheim kunnen worden gehouden en dat ook de gegevens van semi-private instellingen onder de reikwijdte van de wet zullen vallen met als gevolg hoge uitvoeringskosten. De Eerste Kamer heeft de behandeling aangehouden in afwachting van een reparatiewet (novelle). Die reparatiewet lost echter wel de problemen van lagere overheden met de wet op, maar verandert niets voor bedrijfsgeheimen en semi-private instellingen. De verwachting is dat de Tweede kamer de reparatiewet dit jaar zal

behandelen, en dat de Eerste Kamer de wet en de reparatiewet in 2021 zal behandelen. We blijven een krachtige lobby voeren op de genoemde punten.

Wet maatschappelijke ondernemingen

Het kabinet komt met een 'Wet maatschappelijke ondernemingen' die er naar verwachting in 2021 moet komen. De wet roept een bijzondere juridische status in het leven voor ondernemingen met bijzondere maatschappelijke doelen (zoals sociaal inclusieve arbeidsplaatsen of duurzame oplossingen). De status moet zorgen voor betere (h)erkenning van die ondernemingen en verbindt daar enkele voorwaarden aan zoals verankering van de maatschappelijke doelstelling in de statuten, een minimum winstpercentage dat terug in de onderneming moet vloeien en een jaarlijkse dialoog met alle stakeholders.

VNO-NCW en MKB-Nederland steunen de intentie van het kabinet om maatschappelijk ondernemerschap te stimuleren. Echter, daarbij is het behoud van een gelijk speelveld van belang. De toekomstige wet moet (h)erkenning van de maatschappelijke impact die het "normale" mkb realiseert niet in de weg zitten.

Herziening Drank- en Horecawet

Staatssecretaris VWS heeft een voorstel gedaan tot wijziging van de Drank- en Horecawet (DHW) in verband met het Nationaal Preventieakkoord en evaluatie van de wet. In dat kader wordt in de begroting van het ministerie van VWS voor 2021 extra geld vrijgemaakt voor nieuwe toezichtstaken van de NVWA.

VNO-NCW en MKB-Nederland steunen aanpassing van de DHW-spelregels om problematisch alcoholgebruik tegen te gaan. Dat is een van de doelstellingen van het Preventieakkoord en daarom is het goed dat de DHW nu wordt geactualiseerd. Wel zijn een aantal aanpassingen nodig. De voorgestelde wet kent in de huidige vorm nog te veel grijze gebieden en zelfs open einden. Dat - in combinatie met het gekozen tijdpad - leidt tot knelpunten bij de uitvoering van de wet, waardoor er rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid, alsook onnodige administratieve lasten voor ondernemers ontstaan.

Klimaat, energie, infrastructuur en ruimtelijke ordening

Omgevingswet

In verband met de Coronacrisis zal de Omgevingswet naar verwachting pas in werking treden op 1 januari 2022. Deze wet stelt de initiatiefnemer centraal en biedt meer flexibiliteit voor ondernemers. Dat is van groot belang voor innovatie die nodig is om een aantal problemen op het gebied van milieu (stikstof, CO₂) en woningbouw te kunnen aanpakken. De tekst van de wet is gereed en ook de uitvoeringsregels zijn nagenoeg bekend. Een aantal branches is druk met het testen van de digitale tool: het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Naar verwachting zullen Eerste en Tweede Kamer eind 2020 of begin 2021 definitief beslissen over de invoeringsdatum.

Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) wordt verplicht gesteld in de Omgevingswet. Deze NOVI moet aangeven hoe verschillende nationale belangen moeten worden afgewogen, zodat er voldoende ruimte is voor bedrijven. De NOVI lijkt tegemoet te komen aan de wens van het bedrijfsleven om op een aantal onderdelen nationaal de regie te nemen, zoals ten aanzien van de woningbouwopgave (1 miljoen woningen). We houden de uitvoering nauwlettend in de gaten.

ODE-tarieven 2021 en 2022

In het wetsvoorstel Wet aanpassing opslag voor duurzame energie- en klimaattransitie (ODE) worden de tarieven conform Regeerakkoord en Klimaatakkoord aangepast. De ODE is een heffing op het gebruik van elektriciteit en aardgas die dient ter financiering van de met de subsidieregeling Stimulering Duurzame energietransitie (SDE++) samenhangende kasuitgaven. De SDE++ stimuleert naast duurzame energieproductie ook CO₂-reductie. De verhoging van de ODE betekent voor een aantal sectoren een verhoging van meer dan van 300%-500%. Aanpassing van de ODE-tarieven richt zich niet specifiek op de getroffen sectoren en biedt daarom volgens het kabinet geen adequate oplossing. Het kabinet kiest ervoor om op de korte termijn meer gerichte maatregelen te treffen om het handelingsperspectief van de sectoren te verbeteren. Hiervoor stelt het kabinet de komende 2 jaar aanvullende middelen beschikbaar om bedrijven in de genoemde sectoren tegemoet te komen in de energiekosten. Hierover gaan we in overleg met het kabinet.

CO₂-heffing industrie

Het wetsvoorstel CO₂-heffing industrie bevat de uitwerking van aangekondigde CO₂-heffing industrie in het Klimaatakkoord. Het kabinet wil met de nationale CO₂-heffing zeker stellen dat de ambitieuze klimaatdoelstellingen uit het Klimaatakkoord ook daadwerkelijk behaald worden. De heffing geldt vanaf 2021 en voor de industrie die onder Europese CO₂-emissiehandel valt. De doelstelling is een reductie van 14,3 Mton CO₂. De heffing kent een lineair oplopend tarief. Het prijspad is nog voorlopig. In het wetsvoorstel is aangegeven dat het tarief oploopt vanaf 2021 van €30,- naar €125,- in 2030. Het tarief wordt ieder jaar verhoogd met €10,56. De CO₂-heffing is de nationale tarief minus de ETS-prijs (€30,-). De grondslag voor de heffing kent een aanloop, waardoor de heffing na 2023 echt pijn gaat doen. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) zal in de loop van oktober 2020 meer inzicht bieden in het tarief.

De grondslag voor de heffing is de CO₂-uitstoot minus een afnemende vrijgestelde voet. Alleen de emissies boven de vrijgestelde voet zijn belast. Een bedrijf krijgt vrijgestelde emissies in de vorm van dispensatierechten. De dispensatierechten worden berekend aan de hand van de volgende formule: dispensatierechten = productievolume * relevante productbenchmarks * uniforme nationale reductiefactor.

Bedrijven die flinke reducties weten te realiseren kunnen deze verrekenen over de overige jaren (tijdvak van 5 jaar) om zo de heffing terug te ontvangen. Ook is de mogelijkheid geboden om de dispensatierechten te verhandelen in geval van een flinke reductie in een bepaald jaar. VNO-NCW en MKB-Nederland zullen inzetten op een optimale aansluiting van de CO₂-heffing op de European Green Deal.

Infrastructuur

Het toekomstige Mobiliteitsfonds en het aangekondigde Nationaal Groeifonds moeten bijdragen aan een fundamentele verbetering van onze infrastructuur. Publieke investeringen in infrastructuur ter waarde van €1,9 miljard worden naar voren gehaald. Hierbij gaat het voornamelijk om onderhoudswerkzaamheden aan de Nederlandse infrastructuur, zoals het versneld uitvoeren van asfaltwerkzaamheden en onderhoud en renovatie aan spoor, vaarwegen en dijken. Bij Rijkswaterstaat komt de komende twee jaar in totaal €265 miljoen extra vrij voor onderhoud en renovatie. In het kader van het Groeifonds, waarvoor de komende vijf jaar in totaal €20 miljard beschikbaar komt, is een derde van de beschikbare middelen gereserveerd voor investeringen in infrastructuur. Om de veiligheid op wegen en fietspaden te verbeteren komt volgend jaar €100 miljoen beschikbaar.

Afval

Per 1 juli 2021 wordt statiegeld ingevoerd voor kleine plastic flesjes. Voor blikjes wordt een vergelijkbare aanpak gevolgd zoals eerder bij de kleine plastic flesjes. Als de doelen van 70%-90% minder blikjes in het zwerfafval en 90% recycling van blikjes in het najaar van 2021 niet

zijn gerealiseerd, wordt medio 2022 ook op blikjes statiegeld ingevoerd. Ter implementatie van de SUP-richtlijn treedt op 1 juli 2021 het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik in werking. Het besluit legt verboden en gebruiksbeperkingen op voor bepaalde kunststofproducten om schadelijke effecten op het milieu te verminderen. Voor verpakkingen worden per 2021 nieuwe doelstellingen van kracht voor hergebruik en recycling voor de periode tot en met 2025.

Nationaal Milieubeleidskader NMK

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) bereidt een actualisatie voor van het milieubeleid en doet dit met het Nationaal Milieubeleidskader (NMK). Het NMK is een visiestuk en formuleert vier bouwstenen - voorkomen, beheersen, verbeteren en verbinden - die op een later moment (2021 t/m 2022) nader worden uitgewerkt in een nationaal milieuprogramma, NMP. De hoofdlijn is dat IenW meer aandacht wil voor het voorkómen van milieuverliezen en milieuschade. Zo besteedt het NMK aandacht aan de omgang met de milieunormen, grondstoffengebruik en circulaire economie, afwenteling van milieuproblemen en aan het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

VNO-NCW en MKB-Nederland benadrukken het belang van Europese kaders, een realistische kijk op de ambitie voor een gifvrije samenleving en het belang van één aanspreekpunt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Verder vragen we nadrukkelijk aandacht voor haalbaarheid en betaalbaarheid, door bijvoorbeeld realistische inwerkingtredingstermijnen en de mogelijkheid om investeringen binnen een realistische termijn terug te verdienen.

Teruggaaf energiebelasting voor MJA-deelnemers

De Energiebelasting (EB) teruggaaf voor deelnemers aan de meerjarenafspraken energiebesparing (MJA) blijft in 2021 gehandhaafd.

Stikstof

Als gevolg van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is medio 2019 een stikstofcrisis ontstaan omdat de Programmatische Aanpak Stikstof niet meer mag worden gebruikt voor bedrijfsactiviteiten, die stikstof uitstoten. Het kabinet komt met voorstellen om stikstofruimte te scheppen, maar dat is onvoldoende om ons uit de Coronacrisis te investeren. Wij zetten in op innovatie van bedrijven, zodat stikstofruimte wordt vrijgespeeld, die dan in een stikstofbank kan worden herverdeeld.

Compensatie indirecte CO2-kosten

De compensatie die elektro-intensieve bedrijven die onder het Europese ETS systeem vallen krijgen voor de indirecte CO2-kosten (CO2-kosten van extern geproduceerde elektriciteit) wordt gestopt. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dit geen goede ontwikkeling, omdat het level playing field voor deze bedrijven daardoor enorm verstoord wordt en de concurrentiepositie verloren gaat. Het gevolg zal zijn verplaatsing van productie naar lidstaten waar de compensatie van deze grote kostenpost wel wordt voortgezet. Klimaat,

economie en werkgelegenheid schieten daar niets mee op. Wij pleiten voor continuering van de compensatie van indirecte CO2-kosten totdat op Europees niveau een adequaat alternatief wordt ontwikkeld en in alle lidstaten wordt ingevoerd.

Luchtkwaliteit

Middels het Schone Lucht Akkoord wil IenW in 2030 toewerken naar de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit. Instrumenten die het daartoe wil inzetten richting industrie zijn onder meer een aanpassing van de rentevoet, strenger vergunnen en herziening van de kosteneffectiviteitsmethodiek. In het vierde kwartaal start het wetgevingsproces met een internetconsultatie in het eerste kwartaal van 2021.

Circulaire economie

De Coronacrisis heeft een dalende vraag en afzet van recyclebaar tot gevolg, met name voor de kunststof- en textielrecyclingsector. Er is niet één (snelle) oplossing voor de problemen waar de kunststof- en textielsectoren mee worden geconfronteerd. Daarom zal dit ook in 2021 aandacht krijgen. Om de doelstellingen voor 2030 en 2050 daadwerkelijk te realiseren blijft onder meer een subsidieregeling voor mkb-ondernemers in een circulair ketensamenwerkingsverband ook in 2021 en 2022 open. IenW trekt tot en met 2024 €40 miljoen uit om uitvoering te geven aan het Uitvoeringsprogramma CE, denk daarbij aan: stimulering van sociale en productinnovaties, kennisontwikkeling, opschaling van (bijna-)marktrijpe technieken en het Versnellingshuis, monitoring en communicatie. Verder wordt de komende periode gewerkt aan het opstellen van het plan van aanpak 'Doelen en Monitoring CE', zodat het PBL de voortgang van circulaire economie daadwerkelijk kan monitoren. Begin 2021 volgt de eerste integrale CE-rapportage (ICER); in deze rapportage worden nog geen uitspraken gedaan over de voortgang van de transitie naar een circulaire economie.

Externe veiligheid

Een van de uitgangspunten van de Omgevingswet is dat overheden bij hun plannen zo vroeg mogelijk kijken naar veiligheid. Daarom is vastgelegd dat er een Register voor externe veiligheidsrisico's (REV) moet komen, dat openbaar en digitaal te raadplegen is. Het komt erop neer dat vanaf 2022 in het Register externe veiligheidsrisico's REV de informatie van circa 40 activiteiten vanuit ruim 400 bronhouders (BRZO en bijna-BRZO) langs elektronische weg toegankelijk gemaakt moet worden. In 2020 en 2021 ligt het accent op het vaststellen van de aandachtsgebieden rondom alle Seveso-bedrijven en rondom andere risicovolle activiteiten, waarvan het aandachtsgebied berekend moet worden. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben in de achterliggende maanden de overheid aangespoord om vooruitgang te boeken met deze kaarten, zodat bedrijven weten waar zij aan toe zijn.

Digitalisering en veiligheid

Digitaliseringsstrategie

Het Kabinet heeft vlak voor de zomer de update van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie gepubliceerd. De mede door ons opgerichte Nederlandse AI-Coalitie heeft €23,5 miljoen ontvangen voor onderzoek naar het ontwikkelen van toepassingen. €5 miljoen daarvan is beschikbaar in 2021. Dit betreft een startimpuls. Momenteel wordt in de AI-coalitie een plan ontwikkeld om in te dienen bij het recent gepresenteerde groeifonds om de investeringen in kunstmatige intelligentie een échte zet te geven vanaf 2021. Want investeringen, in de gehele keten van digitalisering zijn hard nodig om onze digitale autonome positie te behouden en de kansen te blijven plukken.

Cybersecurity

De wettelijke bevoegdheden die er bestaan om informatie te delen of om in te grijpen worden in kaart gebracht. De uitkomsten hiervan worden -indien nodig- meegenomen in de wijziging van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni).

Er wordt ingezet op verbetering van de informatieuitwisseling met niet-vitale bedrijven. De taken van het Digital Trust Center worden hiervoor uitgebreid zodat informatie beter kan worden gedeeld. Het landelijk dekkend stelsel van informatieknooppunten voor het niet-vitale bedrijfsleven zal via een subsidieregeling in 2021 verder uitgebreid en bestendig worden.

Er komt €10 miljoen extra voor uitvoering van de Wet Computercriminaliteit III. De nationale cybersecuritystrategie, de NCSA, wordt in 2021 geëvalueerd.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn van mening dat blijvend moet worden geïnvesteerd in verhoging van kennis over cyberdreigingen en te nemen maatregelen. De informatie hierover moet worden gedeeld met alle bedrijven. Het huidige sectorale stelsel van toezicht en handhaving moet overeind blijven. Een structurele publiek-private oefenagenda moet snel worden ontwikkeld.

Criminaliteit en Coronatijd

Vanaf 2021 stelt het kabinet €141 miljoen structureel extra ter beschikking voor het tegengaan van ondermijning. Daarvan gaat ca €40 miljoen extra naar bewaking en ca €82 miljoen naar het publieke Multidisciplinaire Interventie Team. Er is eenmalig €15 miljoen uitgetrokken om de lokale aanpak te verstevigen. Publiek-private samenwerking had vorig jaar een prominente plek in de begroting en die is verdwenen. Wij zullen aandringen op het ophogen van de post “nog onverdeeld” met €20 miljoen dat zich op pps kan richten.

Defensie

Defensie

Defensie heeft de afgelopen jaren een begin gemaakt met het noodzakelijke herstel van de operationele en ondersteunende capaciteiten. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn blij met de stappen die hiervoor reeds genomen zijn. Investerings in Defensie biedt kansen voor Defensie én industrie. Met de nationale aanbesteding van grote projecten zoals het Combat Support Ship en het vooruitzicht op de aanbesteding van de M-fregatten bij Nederlandse werven zet het kabinet in op vernieuwing van de krijgsmacht.

Adaptieve krijgsmacht

Komend jaar zal aan nieuwe samenwerkingsverbanden, zoals het Ecosysteem Logistiek en het Ecosysteem Maritieme Capaciteit, worden gewerkt met het doel langdurige strategische samenwerking op het gebied van materieel en personeel te realiseren. Defensie zal hiervoor echter wel voortgang moeten maken bij het creëren van flexibele arbeidsvormen voor militair personeel. De huidige aanstellingseisen moeten aantrekkelijk worden gemaakt voor mannen en vrouwen die ook op latere leeftijd een baan bij Defensie ambiëren.

Internationale en Europese Defensiesamenwerking

Een impuls voor de Europese Defensie samenwerking zijn de Permanente Gestructureerde Samenwerking (PESCO) en het Europees Defensie Fonds (EDF). Voor de Nederlandse industrie en overheid liggen hier grote kansen. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden het positief dat het kabinet hierop samen met de veiligheidsindustrie gestructureerd wil inzetten en er ook middelen voor reserveert. Omdat de effecten van het EDF niet voor het einde van het volgende decennium merkbaar worden, is het van belang dat Nederland haar industrieel participatiebeleid zo veel mogelijk blijft toepassen. VNO-NCW en MKB-Nederland merken op dat als dit niet gebeurt, de kans groot is dat de veiligheidsindustrie verder achterop zal raken bij landen met een staatsgesteunde sector.

Coronacrisis

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn blij met het Coronaloket dat Defensie samen met de NIDV heeft opengesteld (office@nidv.eu), waar bedrijven ideeën kunnen posten om uit de Coronacrisis te geraken. Een beroep wordt op het kabinet gedaan om meer investeringen naar voren te halen en de defensie-uitgaven structureel te verhogen, waarbij projecten aan de Nederlandse industrie kunnen worden gegund.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van VNO-NCW en de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland.

Postbus 93002 2509 AA Den Haag T. 070 - 349 03 49 (VNO-NCW) T. 070 - 349 09 09 (MKB-Nederland)

<https://www.vno-ncw.nl/>

<https://www.mkb.nl/>

Deze nieuwsbrief is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldigen van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

15 september 2020

